

nhã ca
mới

THƠ

ngôn ngữ
xuất bản

NHÃ CAM ƠI

nhãcam^ơi, in xong tháng 12-1964 tại Thư Lâm
Ấn Quán đường Phạm ngũ Lão Saigon, giấy
phép số 2190 BTT/BC 3/XB. Ngoài những bản
thường còn in thêm 100 bản đặc biệt dành riêng
cho tác giả, bạn hữu, và các bạn yêu sách đẹp.

B Á N . . .

NHÃ CAMỚI

thơ trần thy nhã ca

TỰA

nguyên sa

BẠT

duơng nghiêm mậu

BÌA

nghiêu đề

CHÂN DUNG

duy thanh, nguyên trung

PHỤ BẢN

cù nguyên. nguyên trung. viên linh.

đăng giao

TRÌNH BÀY

trần dạ từ

nhà xuất bản ngôn ngữ một chín sáu năm

nhãca tháng 10-1964
duythanh

d Thanh
10-04

nhãca thang 2-1961
nguyễntrung

CÙNG MỘT TÁC GIẢ

đã xuất bản

NHÃ CA MỚI

thơ

đang in

ĐÊM DẬY THÌ

truyện ngắn

sẽ xuất bản

PHƯỢNG HOÀNG

truyện dài

ĐÊM GIỚI NGHIÊM

truyện dài

THẮP SÁNG NÀNG

truyện ngắn

ĐÁM TANG CÁ VOI

truyện dài

tự a

nguyên sa

Bà n bà của những ngày tháng thế kỷ 20 chẳng còn chấp nhận làm đối tượng của dục vọng, nguồn gốc của tội lỗi, đồ vật bài trí, do hôn nhân mang lại đặt bên chiếc thoi tơ, trên chiếc võng theo sau, cạnh những dụng cụ nấu bếp và chức phận thiết yếu là sản xuất con cái thuộc một giống cố định nào đó. Người đàn ông tuổi trẻ này còn mô tả với bạn bè bằng những từ ngữ có chất sống của cặp mắt thèm khát, cái nhìn xâm chiếm về những phần khác nhau cũng như về toàn diện cơ thể « giống thứ nhì ». Người đàn ông trưởng thành kia còn thắc mắc hoài nghi khả năng người đàn bà qua hình ảnh tưởng tượng về đưa con trai đến chậm. Người thứ ba ngạc nhiên đau xót hay phẫn nộ về thái độ không chấp nhận vị trí « đồ vật bài trí » của người đàn bà.

Những cái nhìn xâm chiếm, sự mô tả khoan khoái, nổi thắc mắc cổ điển, sự ngạc nhiên,

đau sót hay phần nộ truyền thống đều nói lên sự chậm trễ của ý thức nam giới về một mối tương quan giữa sự hiện hữu của mình và sự hiện hữu của tha nhân đã và đang được đặt lại từ phía bên kia.

Trong mỗi tương quan đặt lại ấy, cái gọi là *đồ vật* cung cấp khoái lạc, bài trí gia đình, sản xuất con cái, không còn chấp nhận vị trí « đồ vật » nữa mà đã xác nhận như một *chủ thể ý thức* cũng biết nhìn ngắm, phán đoán, toan tính biến đổi phương thành đồ vật. Hélène của Le Sang des Autres nêu lên câu hỏi « để con có làm cho cuộc đời phong phú hơn không ? » và suy nghĩ : « Để cho đứa trẻ sinh ra, ngăn nó đừng sinh ra, đều vô lý như nhau ». « Chồng và vợ », dưới mắt Simone de Beauvoir, chỉ là những nhân vật cổ điển lố bịch của những hài kịch, truyện kể.v.v... để mua vui quần chúng... » Nhân vật đàn bà của Le Sang des Autres trách cứ người đàn ông « chẳng bao giờ nghĩ đến em; chỉ nghĩ đến chiến tranh ». Béatrice của Tous les hommes sont mortels « chỉ thích những điều cảm đoán » Françoise của L'invitée cho rằng « trẻ tuổi

trong thời đại này chẳng có gì thích thú » vì chiến sĩ và những người không chiến đấu đều có chung nỗi lo âu siêu hình về sự hủy diệt. Còn Ivich của l'âge de raison « thù luân lý », « thích đùa rồn, uống rượu », biết thẩm định giá trị của những tên đàn ông luyến ái đồng tính vì « những kẻ đó ít ra can đảm là không giống mọi người. »

Chọn lọc, xác nhận, trong chủ quan tính và tự do, nữ tính hay cá tính đàn bà của mình, giải tỏa, đập vỡ những huyền thoại trong đó mình bị giam giữ, chinh phục lại tư thế của chủ thể tự do, đảm nhận từ điều kiện xác thịt, nhục dục đến thân phận làm người, ý nghĩa sự sống, cứu cánh cuộc đời xuyên qua hoàn cảnh của thời đại như chiến tranh cũng như xuyên qua tình ái, đó là hình ảnh của người đàn bà trong văn chương hiện đại cũng như trong thi phẩm của Nhã ca.

Những người bạn cùng chủ trương Hiện Đại, tạp chí đăng những bài thơ đầu tiên của người thơ nữ giới này, đã nói đến kỹ thuật xử

dụng ngôn ngữ sự hòa điệu của âm thanh, sức sống của hình ảnh. Nhã ca của « hồn đứng im như tượng », của « bầy chim én qua cũ qua thành phố » của những ngày tháng mà « đời sống ôi buồn như cỏ khô. Này anh em cũng tựa sương mù, khi về tay nhỏ che trời rét. Nghe gió băng mòn hết tuổi thơ » mà Trần da Tì đã mang tới « tạp ehi của những ngày tuổi trẻ » không phải là một người lạ mặt với thế giới ngôn ngữ thi ca.

Những thời gian và những bài thơ đến sau cho phép tôi nhìn thấy sự cấu thành của một linh hồn nấp sau « bình thịt xương », noi theo một nhà thơ tiền chiến, là âm thanh, hình ảnh, kỹ thuật ngôn ngữ. Thực chất thi ca của Nhã ca chính là sự xác nhận một chủ thể tự do, sự chọn lựa một cá tính đàn bà vượt trên thụ động tình vì thiết lập với đối phương một tương quan đi lại, chối từ tương quan chịu đựng, vị trí đồ vật với những huyền thoại đúc kết bởi phong tục, tập quán, luân lý cổ truyền thái độ của đàn ông thành một vòng đai trùng trùng vây hãm.

« Tôi bỏ nhà đi năm mười chín tuổi », Nhã ca

không chấp nhận sự sắp đặt bản thân như một đồ vật bởi những chuỗi động tác quen thuộc: bị trêu chọc, được gả chồng, đẻ con trai... «Đổi họ thay tên viết văn làm báo» người thiếu nữ, qua hành vi vứt bỏ, đã ý thức được sự đổi thay của bản ngã trên con đường dài « cơm áo gạo tiền ăn lơ nói láo » sự xụp đổ, sự hư vô hóa của thế giới dĩ vãng, thế giới của sự cam phận. Trong cái nhìn ném lại đằng sau, chỉ còn « tuổi hồng sa chân chết đuối bao giờ, ngày tháng cũ cầm bằng như nước lũ » Từ chuyển đi chủ động vào cuộc đời, nhà thơ khởi hành vào những cuộc di chuyển tình ái. Người đàn bà trong thi ca cổ điển than khóc vì *bị bỏ quên* trong cung vắng, *bị lỡ bước sang ngang*, than trách sự lãnh đạm, phụ rẫy, đợi chờ sự cứu vớt gia ân, hồi tâm của đàn ông, người-dàn-bà-đồ-vật đó không có mặt trong chủ thể Nhã ca.

Nhã ca xác nhận tư cách *người* của đàn bà ở « cuối cơn điên », ở « đầu giấc ngủ », trong cuộc thiêu đốt « tuổi thanh xuân » cùng với « lỡ lầm ». Người đàn bà ý thức và tự do không chấp nhận *bị quên* và phản ứng lại :

«Và một bận có một người nhắc lại, tôi cố tìm nhưng chẳng nhớ tên ai. » Nếu người đàn ông có quyền quên người đàn bà thì quyền đó không phải chỉ có một chiều mà có sự đảo ngược. Cũng vậy, không chấp nhận vai trò thụ động của con thú *bị săn*, chủ thể tự do mang tên Nhã ca «sắp anh vào hàng ngũ tình nhân» chọn đối phương làm đề tài để « làm một bài thơ nói đến tên anh » Người mẹ trong thơ Nhã ca không phải chỉ sinh sản và nuôi con như một bổn phận, một dĩ nhiên, mà còn biết dạy con « sự thật kia, con nói đi con », còn biết « mẹ nghe củi mục trời đầy giắc con ». Và bên cạnh chiếc nôi, vẫn có nôi thắc mắc « đâu ai tiếng gõ nghe còn nhất thừa ».

Chính những yếu tính ý thức về nữ tính đó, phối hợp với một ngôn ngữ thi ca xấp xỉ vững vàng đã mang lại cho tôi sự thích thú, ít khi có, trong việc viết những giòng chữ mở đầu một tác phẩm thi ca.

nguyên sa

Chờ nhìn tôi, bởi vì tôi đen
mặt trời đã nạm cháy tôi
anh em tôi đã ruồng bỏ tôi
buộc tôi canh vườn nho cho họ
còn vườn nho của riêng tôi
tôi không hề canh giữ

Hỡi gió bắc hãy nổi, hỡi gió nam hãy tới
hãy thổi vào vườn tôi cho vườn nức hương thơm
hãy nguyện cho chàng vào
và ăn hết những trái chín của vườn

Hãy để tôi như một cái ấn trong lòng chàng
như một cái ấn trên tay chàng
vì ái tình mạnh mẽ như sự chết
vì lòng ghen tàn bạo như địa ngục
vì đó là sức nóng của lửa
và vì ngọn lửa đỏ của đức Giê hô Va

SALOMON

(nhãca 1,4,8, cựu ước)

phụ bản một

cung ứng

NHÃ CAM ƠI

ĐI TRONG TUỔI NHỎ

Nàng đã đứng dậy, nàng đã đi
Gió biển mênh mông và nước mắt
Nước mắt tan trong thân thể nàng
Nàng ướt sũng
Và trí nhớ bốc hơi
Trời thì xanh và cao
Nàng thì bé bỏng
Biển xô nàng xuống.

Trong khu vườn trẻ thơ của nàng
có một bầy ngựa
Khu vườn rộng, căng ngựa dài
Mỗi buổi chiều
Bầy ngựa nô đùa cùng cô bé
Những buổi chiều không bao giờ tắt

Trong khu vườn trẻ thơ của nàng
có một người đàn bà
Người đàn bà điên và chiếc thanh la
Đi vòng quanh, đi vòng quanh
la hét cùng cô bé
Những tiếng la không bao giờ tắt

Trong khu vườn trẻ thơ của nàng
có mặt trời
Mặt trời và những chàng hiệp sĩ
Những đứa trẻ bụng to hơn đầu
Những người đàn ông đầu to hơn bụng
Và những người đàn bà tong teo
Ngậm kín như miệng hến những nụ cười
nhấn nhục
tất cả được mặt trời nuôi sống

Trong khu vườn trẻ thơ của nàng
có một con đường
Con đường trôi ra biển
Với hai hàng phi lao
Lập lại những lời ru của mẹ
Hai hàng phi lao và những ghe cá mắt
Cá và mắt ngọt ngào như hơi thở
Đến bây giờ chưa nguôi

Trong khu vườn trẻ thơ của nàng
có những con rắn con
trườn mình dưới chân ngựa
Và người đàn bà có đôi đũa
Khi đôi đũa dơ lên
Bầy ngựa lồng lộn quanh vườn và mất hút
Những con rắn kêu than
Ngựa hồng ôi ngựa hồng
Ngựa hồng ta đâu, ngựa hồng ta đâu
Chiếc thanh la gào hốt hoảng

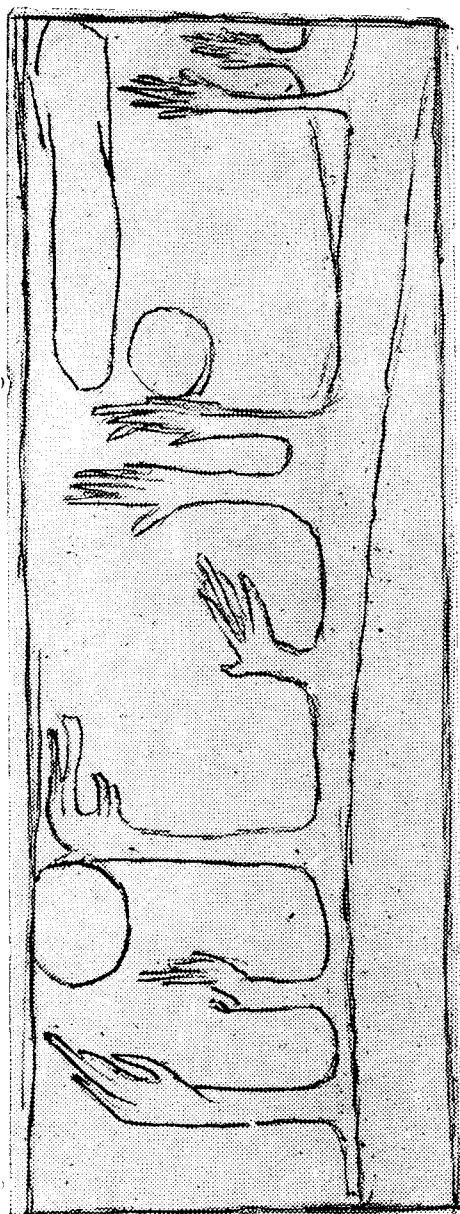
Trong khu vườn trẻ thơ của nàng
có những con dã tràng
Những hòn sỏi trắng và cát vụn
Và rất nhiều những dấu chân bé bỏng
Những con ốc những con rù rì
Và rất nhiều hang hốc
trò chuyện mãi không thôi.

Trong khu vườn trẻ thơ của nàng có tất cả
Tất cả những gì mọi người có thể nghĩ ra
Sự giáo dục đó thời lớn cô bé lên
Bầy ngựa dạy nàng sự hung hãn
Người đàn bà diên dạy nàng
những ảo tưởng
Con rắn dạy nàng sự khôn ngoan
Bầy dã tràng dạy nàng sự tan vỡ
Mặt trời dạy nàng sự nhẫn nhục
Và biển dạy cho nàng khóc lóc

Nàng đã đứng dậy, nàng đã đi
Đi hung hãn đi khôn ngoan đi tan vỡ
đi nhẫn nhục đi khóc lóc
đi trên con đường trôi ra biển

Nàng hỏi thăm bè bạn và biển dịu dàng
Biển dịu dàng trả lời bằng cơn bão
mùa đông
Mùa đông ôi mùa đông
Mùa đông làm những bạn bè nàng trốn hết

Nàng đã đứng dậy nàng đã đi
Đi dần về cái chết.

hồi ức

phụ bản của viên lĩnh

BÀI NHÃ CA THỨ NHẤT

Tôi làm con gái
Buồn như lá cây
Chút hồn thơ dại
Xanh xao tháng ngày

Tôi làm con gái
Một lần qua đây
Rồi không trở lại
Ôi mùa xuân này

Tôi làm con gái
Đời như heo may
Tình bằng cỏ dại
Giận hờn không khuây

Tôi làm con gái
Một lần yêu người
Một lần mãi mãi
Bao giờ cho người

Tôi làm con gái
Bao nhiêu tuổi đời
Bấy lần thơ dại
Buồn không ai hay

ĐÊM XUÂN

Những nàng tiên đến tuổi già thiên đường
Và cỏ cây đời đến tuổi xanh non
Mắt cao rộng vừa trong trời ngọc bích
Ai về đó mà thơm hồn lụa bạch
Cỏ chim xanh còn quăn quít tơ vàng
Đêm không rằm sao vẫn mát hơi trăng
Hoa bỗng nở giật mình tay mời mọc
Vườn thơ đại nào, ngõ ngàng tiếng khóc
Đó u buồn trong giấc ngủ tàn phai
Đó mùa xuân qua với bước chân người

Hơi thở mùi hương nụ cười bóng lá
Đêm bao dung đêm hiền hòa mời lạ

Đêm ngửa bàn tay đêm động làm môi
Đêm dịu dàng đêm ngọt giấc mơ tôi
Đêm trên núi cao đêm trong hồn nhỏ
Đêm thơm nồng nàn mùi hương trí nhớ

Khi những nàng tiên từ bỏ trần gian
Em là nàng tiên ở lại yêu anh...

THANH XUÂN

Chợt tiếng buồn xưa động bóng cây
Người đi chưa dạt dấu chân bày
Bàn tay nắm đó không ngày tháng
Tình ái xin về với cỏ may

Rồi lá mùa xanh cũng đỏ dần
Còn đây niềm hối tiếc thanh xuân
Giấc mơ choàng dậy tan hình bóng
Và nổi tàn phai gỗ một lần

Kỷ niệm sâu như tiếng thở dài
Khuya chìm trong tiếng khóc tương lai
Tầm xa hạnh phúc bằng đêm tối
Tôi mất thời gian lỡ nụ cười

Đời sống ỏi buồn như cỏ khô
Này anh, em cũng tợ sương mù
Khi về tay nhỏ che trời rét
Nghe giá băng mòn hết tuổi thơ

TUỔI XUÂN ĐỜI

Thôi, nín dùm tôi cánh cửa người
Trời xưa còn sáng tỏ đêm vui
Ngày, xin đừng bắt nhau buồn nữa
Đôi nếp ưu phiền phơi trán tôi

GHÉ MÔI SẦU

Đêm chìm xuống khi tình yêu thức dậy
Trăng mờ hơn cho sao biết trao tình
Em cũng sầu hơn vì quá xa anh
Dù tiếng nói trong hồn ta đã sát

Và đôi mắt ướng hình nhau đã chặt
Tay nâng tay thương nhớ nuốt trong lời
Đêm buồn sương làm mắt ướt xa xôi
Và giá lạnh bao nhiêu lời tình tự

Nghe ánh sáng dưới chân mình cách trở
Vội trăng sương mờ ngó bước chung đôi
Bước khẽ nghe anh, bóng lấp ta rồi
Cây gió lạ cúi đầu nàng tiếng gọi

Anh cũng nâng em lên bằng cái nhìn gạch
ngói

Bằng hơi thở mềm còn quấn chặt bên nhau

Anh mời em nào ghé lại môi sâu

Đêm chìm đắm và tình yêu trở giấc...

NGÀY THÁNG TRỜI ĐI

Ngày cũng vừa xanh dáng tịch liêu
Đường xa sầu tiếp với cây chiều
Bầy chim én cũ qua thành phố
Về gọi thời gian vỗ cánh theo

Thôi trả cho giòng sông tối đen
Trả cho người đó nỗi ưu phiền
Còn đây chút tủi hờn thơ dại
Rồi cũng xa vời trong lãng quên

Mắt dõi theo vừa ngút bóng cây
Đời chia dăm bảy dấu chân bày
Tôi, hồn vẫn đứng yên như tượng
Trông tháng ngày đi trên cánh tay

NHÃ CA MÙA HẠ

Xin giao trả, này một cảnh hoa trắng
Vội nửa vòng tay vội nửa đời người
Tôi trở về làm con gái hai mươi
Hai mươi tuổi cộng thêm ngày sắp tới

Nỗi buồn ấy tan biến như mây mù
Mùa hạ đơn sơ một loài hoa rụng đỏ
Trong hồn tôi từng giọt tango bleu
Rơi rơi mãi rơi đều không thiết ngó

Bài dạ khúc cắt đôi chiều thứ ba
Chàng có giọng hát buồn như nước chảy
Tôi ở lại gọi trăm lần nhã ca
Tiếng gọi thê lương kéo suốt thời thơ dại

Hai mươi tuổi thôi hết thời con gái
Cảnh xanh xao với trái mùa thu
Tuổi trẻ bị bỏ quên không bao giờ ngó lại
Tôi với ngày qua biển xám mây mù

ĐỌC ĐƯỜNG

Ngày đi nắng muộn phai rồi
Buồn sao vẫn một môi cười tủi thân

Lá rừng động gió phân vân
Trời sa thấp đã mang gần bóng anh

Khép mi mộng vỡ tan tành
Sầu gieo nặng một vai mình quạnh hiu

Xe đi hút lũng than dèo
Rừng thưa dốc lạnh hơi chiều rút qua

Nửa tầm hạnh phúc còn xa
Thôi anh, nhìn lại bao giờ cho người

CHUYẾN XE ĐÊM

Thôi nhé hai bàn tay
Và những ngày tháng cuối
Một con dốc một đời
Tiếng máy đều trôi nổi

Nỗi buồn khi xuống tối
Trùng điệp xuất hồn em
Tủi hờn lên tiếng gọi
Rừng núi còn mang tên

Ôi chuyến xe về chậm
Nửa đêm và nửa đời
Ngả nghiêng hàng ghế trống
Xiêu vẹo buồn như tôi

LỜI XIN

Khi phố lên đèn cây đứng im
Chiều sâu trong mắt kẻ đi tìm
Thở dài mặt nhạ cau mày khóc
Mình cũng như vừa bị lãng quên

Từng phút nghe thời gian tủi thân
Mùa đi còn lại chút âm thầm
Cúi đầu nghe nhạc đời tan rưng
Tôi lỡ đem hoài phí tuổi xuân

Thôi nhé đêm đừng kể chuyện tôi
Tình yêu, này trả lại cho người
Môi cười nhỏ lại dùm tôi với
Sầu cũ đêm dài sắp nặng vai

BÀI THÁNG SÁU

Với thân nhỏ chín mươi trăm tội lỗi
Tôi trở về mang tội nhục trên vai
Giữa ngã ba đường tay hờ gói mối
Tôi cầu xin đời ban phép lạ tương lai

Người cũng vậy lòng muôn nghìn đổi trá
Vờ thương yêu vờ đắm đuối ân tình
Tôi chót dại, tin lời trao tất cả
Đâu biết người mang nửa dạ yêu tình

Thôi tình ái hãy về theo ảo mộng
(Ta lỡ đi xa hết nửa đời rồi)
Người phụ rẫy, ngày điêu tàn đứng bóng
Đêm ghen ngào chan muối mặn trong môi

Tôi đã biết tội thân làm con gái
Đời không thương tất cả héo khô dần
Không hiểu về đâu để cầu sám hối
Tôi đốt lửa lắm theo với tuổi thanh xuân

Tên người ư, đã trở về bóng tối
Tôi đã vô tri giữa tháng năm dài
Và mỗi bận có một người nhắc lại
Tôi cố tìm nhưng chẳng nhớ tên ai

BƯỚC TÀN PHAI

Rồi những chiều đi nuôi nhớ thương
Mây mù chia dạt nắng tha phương
Đường về chân lạnh sâu xa ngái
Tôi thả hồn trôi giữa phố phường

Mà phố chiều nay cũng vắng người
Như lòng hoang vắng mãi không thôi
Sầu xưa thức dậy trên vai nhỏ
Về ướt lòng tay nửa tiếng cười

Thôi thế thôi người đi quá xa
Chiều hôm giòng nước cắt trong da
Bờ cây dài những mùa đông trắng
Sao nói rằng yêu tôi thiết tha

Chân vẫn đi về trên lối xưa
Hồn tôi như lạc giữa rừng mơ
Rừng mơ sương khói pha mù lối
Sương khói mù nâng những bước hò

CHUYỆN MÙA ĐÔNG

Thôi nhắc làm chi những chuyện sầu
Khi lòng xưa chót trắng thương đau
Bao nhiêu miền cũ vời xa ấy
Buồn lắm tôi nào quên nỗi đau

Lối ngõ người đi đã cỏ mòn
Câu nguyên thu đã hẹp không gian
Hồn nghe vừa dậy mùa vui cũ
Định nói, lời xem quá ngại ngần

Ôi gió may về động dấu chân
Trời xưa mây vẫn rộng như lòng
Sân chiều chao nhẹ dăm tờ lá
Và khói sương về cuộn cánh song

Lá thư xanh mát hoen màu lệ
Đôi cánh hoa vàng ép tả tôi
Bấy nhiêu có đủ cho người nhớ
Mà thấy lòng như muốn ngậm ngùi

Đã bảo rằng không kể chuyện sầu
Dối lòng cho dịu chút thương đau
Nhưng ngày đông đó tôi còn thấy
Nên cố quên mà quên được đâu

NHÃ CA THỨ HAI

Cánh tay giã từ
Vẫy trong hồn tôi
Nỗi buồn quá khứ
Phong phanh mắt người

Một mùa đông ấy
Tôi về sót thương
Tiếng cười thức dậy
Trong hồn khói sương

Những cảnh hoa cũ
Bao nhiêu tuổi rồi
Mà lòng chợt nhớ
Đã sầu quên thôi

Một đời con gái
Bấy nhiêu giận hờn
Bài thơ để lại
Mối sầu lớn khôn

Thôi nhìn chi nữa
Bàn tay héo hon

BÀN TAY CHÀNG

Anh gửi bàn tay trên tóc em
Những ngày xa mái tóc hao mòn
Bàn tay báo hiệu mùa đông tới
Năm ngón mềm ôm tuổi thiếu niên

Quả phượng vừa khô trên nhánh cao
Cây vừa hiu quạnh cổng trường sâu
Tôi về ngó lại thời con gái
Thành phố già nua những góc sâu
Tóc hết thời xanh, tuổi hết dài
Hồn bùng bình mật đắng tương lai
Xa chàng thức dậy khi chiều tối
Những ngón tay mềm vuốt mặt tôi

ĐƠN CA

Bây giờ mỗi chúng ta
Là nỗi buồn khốn kiếp
Anh như loài rong
Trên mặt dài lo sợ
Em như loài rong
Xanh mướt niềm ăn năn

Khẽ cho dỹ vãng
Sâu trong rừng hoang
Vời tuổi thơ căn cỗi
Vời cây già ngã xuống
Lá khô bồi đất đen

Đưa con gái soi gương
Vỡ mặt tôi thất vọng

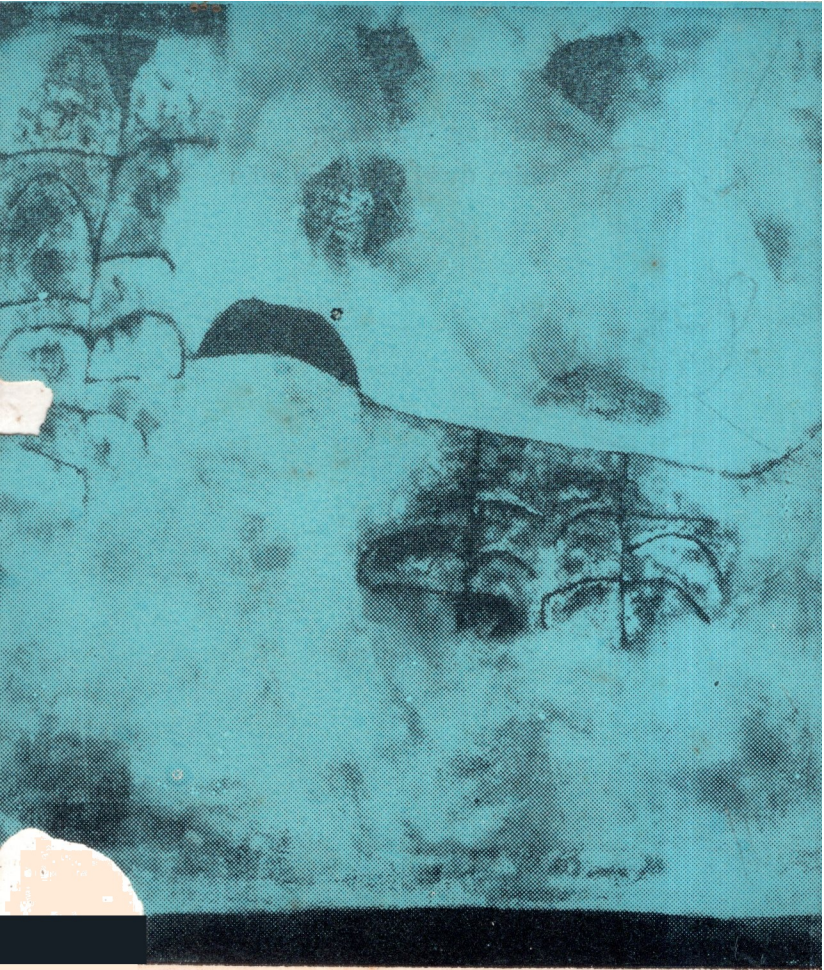
Thôi bây giờ đời em
Lối đi về dưới mắt
Cỏ lá sầu khô queo
Dấu hao mòn thảo mộc
Là vết mờ thanh xuân
Em như loài rong
Trôi mãi niềm ăn năn

Thôi bây giờ chúng ta
Trên mọi giòng hối tiếc
Hết tên vào thình không
Không bao giờ gặp nữa
Hết tên vào thình không
Tên em cùng nỗi bi ai
Nỗi bi ai tròn kiếp

Thôi bây giờ hỡi anh
Vết chém trên thân thể
Tìm bầm trong tiếng kêu
Một đời tình hèn hạ
Không còn nữa

Thôi bây giờ nhĩ ca
Chỉ còn là tiếng nói
Buồn lỡ hết thời gian
Bài đơn ca thú tội
Vội tuổi xuân một lần

Tôi như loài rong
Chìm dưới vùng ăn năn

**đêm trong trí nhớ
tranh nguyên trung**

CHIM NHỎ

Những chiếc lá của mùa thu
Loài chim di màu xám
Đương tan vào đêm đen
Ôi đêm đen
Giấc mộng nào đã làm tôi thức dậy

Và trên không từ mút trời cao
Thả xuống linh hồn này những vùng lũng
tối
Xuyên cánh đồng đốm lửa đầu tiên
báo tin một vì sao tạ thế

Một đám tang cử hành ngoài vô biên
Trên lối đi hoa rắc thành bụi nhỏ
Con chim không kêu

gục đầu

cổ ủa

Khi mỗi tiếng mình tan vào thính không
Đời sống ngăn lại như một sợi bắc đèn
Rồi đôi chân của núi
Dẫn tôi đi dạo vòng tròn
Đi dạo vòng tròn và qua y
trong không trung gió bão

Giọt nước mắt rơi vào lòng hối tiếc
làm sao nói với anh

Khi mỗi chúng ta tan vào thính không
Thính không mà từ đó
Lệ là mưa
Xanh xao ngày tháng trên gò má
Những mặt trời tan vỡ

Từng chiếc lá mùa thu
Loài chim di màu xám
Đã tan vào đêm đen
Ôi đêm đen, làm sao kể với anh
Giấc mộng nào làm em còn sống mãi

VẾT THEO

Đưa trẻ gái ra đời mang vết theo cô đơn
Giữa thời không không đói no không mùi vị
Tôi sống tự do trong thân thể mình
Nghe vết theo lớn dần và mọc rễ

Tuổi ấu thơ rồi thoát tuổi thành niên
Ôi, đau mình tay chân thời trẻ dại
Tôi lớn lên, quen mùi vị ái tình
Bước một bước qua hết thời con gái

Đưa trẻ gái ra đời không ai tưởng
Tôi một mình trong vết theo thâm sâu
Thân thể rộng lưu thông từng mảnh vụn
Vết theo đau thương lau sậy lút đầu

Không nói không nhìn không tất cả
Tôi mang tính tình mình trong suốt
từng ấy năm
Từng ấy năm ngó đời như kẻ lạ
Cuộc chiến trong tôi tiếp diễn lạnh lùng

CỬA MÙA XUÂN

Tôi mang tôi đến cửa mùa xuân
hơ bàn tay lên ngọn đèn sáp nhỏ
một tình yêu ngọt ngào
như tiếng chim kêu

Hai mươi năm cháy dễ dàng như cỏ

Đời sống chín muồi trên trán vô tư
Tháng ngày trôi qua rụng những giọt buồn
Rồi náo nức lãng quên và kỷ niệm
Một mình tôi nằm sát sự tối đen

Nghe tiếng guốc ăn năn dịu dàng bước đến

Tôi ra khỏi tôi không nhìn lại
Tùng ấy năm
Những đờn đau buồn tủi giận hờn
Xô tôi xuống giòng sông đắm đuối

Ôi tình yêu ngọt ngào
như một vết thương

VẾT CẮT XUÂN

Tôi dầm mùa đông dưới gót chân
Sầu tôi vết cắt vẫn chưa sẵn
Bùn rong rễ mốc, hồn cây mục
Một mặt trời in đỏ dáng xuân

Tuổi đã mù trơ, gió đã yên
Cành rêu thơ dại, cổ tay mềm
Biển xa cát gạn cuồn lưu rút
Trôi hết đâu rồi tuổi thiếu niên

Tôi ngó hoài trên vầng đá xanh
Hào ghêu dần nhấm hết tên anh
Nhìn coi, đó, nụ cười xa lạ
Bờ bãi nằm nghe biển giạt mình

SAU CƠN GIÔNG

Buổi chiều treo cổ trên cành cây ca hát
Con rắn hồi sinh nổi buồn đen trườn mình
Trong khu vườn nước mắt và tội ác
Đám lá khô vùi dập lời kêu than
Tôi dỗ dành tôi nào nín đi con

Nín đi con
Ôi tấm khăn muối mặn nào trên mặt

Buổi chiều mù cùng với kẻ tật nguyên
Một chiếc xe hàng hoang vắng bay lên
Trên con đường nước mắt và hận thù
Với một người trở lại
Tôi dỗ dành tôi nào bước đi con

Bước đi con
Phổ hải hùng dơ hai bàn tay trống vầy

Buổi chiều bây giờ là chiếc áo cuối cùng
Trút xuống với cơn giông
Nhu tiếng nước no hơi
hò reo trong bình thủy
Khi thỏa rồi mọi sự nỗ tung
Suốt cuộc đời nước mắt và hối tiếc
Tôi thúc dục tôi nào sống đi con

Sống đi con sống đi con
thân thể ai gào thét
những tháng ngày phung phí

KHI TRỞ LẠI SÀI GÒN

Mùa mưa lũ với lời hứa của chàng
vết bầm trên mũi giày
bàn chân em yêu quý
lòng tủi hờn hay mặt tối tăm
linh hồn em một hồn đá nhỏ

Khi trở lại Sài gòn
dễ vắng giương mắt nhìn
vồ vập hỏi han
và nhớ lại
Mỗi người thì quay, ngồi đứng hay nhìn
và sống lại
rồi trời mưa trời mưa
và tiếng cười
bàn chân trong vũng bùn hối tiếc

Bây giờ đứa con gái đã mù lòa
thân thể cùng tuổi trẻ
đã không bao giờ có
bây giờ đứa con gái đã đi qua
trên đầu mũi giày anh
vết bần bàn chân yêu quý đó
một chân

Bây giờ đứa con gái không còn
không còn nữa.

Lời hứa của chàng cùng với mùa mưa lũ
anh đã không quên em
chuyến xe đêm những bầu sao tinh tỵ
trời mưa trời mưa vẫn trời mưa
má ời má ời
con còn sống

Ôi đáng thương và cảm ơn anh
mùa mưa lũ Sài Gòn sắp dứt

GIẤC NGỦ TRƯA

Ngõ sâu giờ tiếp ưu phiền
Trưa hồn hậu mỗi thân liền vết giầy

Đã khô rồi nhựa trong cây
Mẹ nghe củi mục trôi đầy giấc con

Mái chiêm bao đã lợp tròn
Đầu ai tiếng gõ nghe còn nhặt thừa

Môi hiền sữa ngọt cơn mơ
Ngày xuân chim sẻ bay vù trán cao

VẾT CHÂN CON

Tôi bây giờ đứng thu thân
Sống cam phận nhỏ chia phần an vui
Cây mang nặng vết thương người
Phố xưa tiếng động đã vùi lấp anh
Cổng nào nhỏ dấu chim xanh
Nỗi bi thương cũ xin dành phút giây

Vết chân con lặn bóng ngày
Lá bi quan thoát rơi đầy tuổi thơ

LỜI THAN THỞ

Trên vết đá xanh nào hạnh phút đã ra đi
Trong cánh tay giòng máu nào ngơ ngác
Đứa con gái này đang hóa kiếp cây khô
Cành thương tiếc nghe lá vàng thất lạc

Sau những ngày trông tội lỗi hàm oan
Đôi mắt ấy trứng đau niềm mới lạ
Một bông hoa vô vọng nở trong vườn
Chàng đứng lại cúi nhìn và chợt nhớ

Nàng một mình yên trong khoảng tối tăm
(Anh hỏi anh nó bây giờ mục rã)
Những bài thơ dập nát với tên chàng
Không nổi buồn, không niềm vui không tất cả

Còn một lần hay hai ba lần nữa
Hòn đá xanh lăn về phía mặt trời
Cây trái cũ kiếp sau này có nhớ
Những mặt trời tan vỡ kín trong tôi

ĐÔI

Gió đã ngủ trên đôi
Và lá che tay khuất
Nàng cũng khuất bên trời
Suốt khoảng dài nước mắt

Tôi đứng im và nhìn
Nhìn xuống ngày sắp lụi
Và chiều lặn chiều lặn
Lặn qua thung lũng tối

Nàng không còn gượng nổi
Và mọi người đã quên
Đã quên nàng
Quên vội vàng quá đôi

Nàng khuất từ lâu rồi
Rồi ngày cũng đã chết
Gió cũng chết trên đời
Và lá che tay khóc

NÚI VÀ TRẺ CON

Buổi chiều núi đã buồn
Muôn đời lặng lẽ thế
Tiếng khóc nào ra đời
Trẻ con im hơi luôn

Rồi da trời xám mãi
Đêm co người trăm năm
Buồn anh ngồi thấp đỏ
Sáng vùng em mù tăm

Oi núi cao núi cao
Trên kia người chịu tội
Hiếu gì đầu cho cam
Mình tôi sao chịu nổi

Đó lời đá lạnh cảm
Buổi chiều cây cối buồn
Lá hao hơi ngủ miết
Trẻ con làm thình luôn.

QUÊ NHÀ

Đêm dài bóng lạ trong tôi
Tay chân rời rã trông người nhớ ta

Cỏ cây dun dể quê nhà
Èm ru tiếng mẹ la đà vồng con

Trời xưa biển rộng sông cồn
Cho tôi hạnh phúc một hôm xum xuê

BÃI BIỂN

Biển thơ đại dạt tôi về
Ván trôi gỗ mục nằm nghe sóng dồi
Bãi vô tình, dấu chân côi
Cát bay gió cuộn liên hồi phận con
Xuống đây nước mặn se hồn
Trăm hơi thở muối, một nguồn thiên thu

Trên kia khối lửa quay mù
Chói chang trời rộng lu bù cảnh tôi

Không còn một nàng tiên vỗ về ru giấc ngủ
Không còn một lời ca làm dịu hồn cô đơn
Không còn thơ tình thơm nức mùi thuốc lá
Không còn một bàn tay vuốt ve nỗi giận hờn
Không còn gì không còn gì tất cả

Mỗi buổi mai thức dậy tiếng còi tàu
Đời tình ai cỏ rơm
Cùng khoảng trống bên vai nơi nỗi buồn ở lại
Vội mặt trái bàn tay mặt phải linh hồn

Anh đã tự do vào đời tôi đập phá

Tôi cũng tự do xài phí hết đời tôi
Cuối những sớm mai chiều tối của đời người
Khi ngã xuống những thánng ngục mục rã
Tôi cũng không cần ai nhớ ai quên

Người con gái chết đi mang tên loài cỏ dại

NHÃ CẠ MÙA ĐÔNG

Kỳ diệu thay khi nghĩ đến anh
Biển lũng sâu thấp xuống thấp xuống dần
Rồi thì núi dươn mình cao lớn
Và trời đất bao la
Trên tất cả, thân phận em bé bỏng

Từ những niềm bí mật đang họp nhau thành chợ
Tôi bước ra một mình
Những người khác cũng bước ra một mình
Chúng ta kề tai nói nhỏ với vô biên
Niềm bí mật ấy những tình yêu khó hiểu

Kỳ diệu thay khi nghĩ đến anh
Lối nào đây biết lối nào gần
Mọi sự tới lui làm sao em từ chối

Không còn là con chim
Con chim gian xảo dẫu mùa đông dưới cánh
Lượn những vòng nghi ngờ
Tôi hát vui tươi lời già từ tuổi trẻ
Kỳ diệu thay khi nghĩ đến anh
Những thời gian vừa mọc lá non
Những lá non
Tư tưởng em đang bắt đầu từng nhánh

đăng giao
hoa và người

TIẾNG CHUÔNG THIÊN MỤ

Tôi lớn lên bên này sông Hương
Con sông chở đò ra những vùng thương nhớ
Cây trái Kim Long sắt thép cầu Bạch hỏ
Cửa từ bi vồn vã bước chân sông
Mặt nước xanh, trong suốt, tuổi thơ hồng
Tháp cổ chuông xưa sông hiền sóng mọn
Những đêm tối bao la, những ngày tháng lớn
Những sáng chim chiều để canh gà
Tiếng chuông buồn vui dọn thầu trong da
Người với chuông như chiều với tối

Tôi bỏ nhà ra đi năm mười chín tuổi
Đêm trước ngày đi nằm đợi tiếng chuông

Cuối cơn điên đầu giấc ngủ đau buồn
Tiếng chuông đến dịu dàng lay tôi dậy
Tiếng chuông đến và đi chỉ mình tôi thấy
Chỉ mình tôi nhìn thấy tiếng chuông tan
Tiếng chuông tan đều như hơi thở anh em
(Tiếng chuông tan rời như lệ mẹ hiền
Tiếng chuông tan lâu như mưa ngoài phố
Tiếng chuông tan dài như đêm không ngủ
Tiếng chuông tan tành như tiếng vỡ trong tôi

Từ đạo xa chuông khôn lớn giữa đời
Đổi họ thay tên viết văn làm báo
Cơm áo dạy mồm ăn lơ nói lão
Cửa từ bi xưa mất dấu đưa con hư
Tháp cổ chuông xưa sông nhỏ sương mù
Giòng nước cũ trong mắt nhìn ảm đục
Con đường cũ trong hồn nghe cỏ mọc
Chuông cũ giờ đây bần bật trong da
Tuổi hồng sa chân chết đuối bao giờ
Ngày tháng cũ cầm bằng như nước lũ

Nhưng sao chiều nay bỗng bàng hoàng nhớ
Tiếng chuông xưa bừng sống lại trong tôi

Tiếng chuông xưa kia tuổi đại ta ơi
Chuông òa vỡ trong tôi nghìn tiếng nói
Những mảnh đồng đen như da đêm tối
Những mảnh đồng đen như tiếng cựa mình
Những mảnh đồng đen như máu phục sinh
Những mảnh đồng đen kề nhau bước tới

Tôi thức dậy rồi đây chuông ơi chuông hồi
Tôi thức dậy đây tôi thức dậy rồi
Thức dậy thực sự rồi
Thức dậy cùng giông bão, thức dậy cùng tan vỡ
Thức dậy cùng lịch sử

Mẹ hiền ơi thành phố cũ chiều nay
Có tiếng chuông nào rơi như lệ trên tay
Trên mặt nước trên mặt người mặt lộ

Cho con trở về đứng mê sáng ngó

ĐÊM 1963

Rồi đêm ôm chiếc bóng đồ dài
Hai vai ngựa so hình chịu tội
Tháng đã hết, phiên tôi gần lui
Tiếng gặm mòn như tiếng ngựa nhai

Rồi đêm ôm chiếc bóng ngựa vằn
Co bốn vó sải đều hết năm
Năm đầy ắp từng ngăn trí nhớ
Nguyên rửa dùm cho tôi ăn năn

Chim đã chết rừng kinh hoàng gọi
bây giờ bây giờ bây giờ thôi
Lá rụng hết cành trơ tiếc nuôi
Chim đi rồi, ai vỗ cánh tôi

Rồi đem ôm chiếc bóng khổng lồ
Đêm trên cao dài ngoẵng đêm hư vô
Đêm rầy chết và đêm chụp kín
Đêm trong đêm dằng dặc đêm chờ

CON MÈO

Làm được điểm sáng nào trong đêm
Con mắt chột của con mèo,
niềm trống trải thu nhỏ
Sự ưu ái nào trong hồn chúng ta
Dù bóng tối dù nghi ngờ vụng dại
Khi chúng ta nằm xuống
Khi chúng ta nhắm mắt
Và khi chúng ta ngủ

Đó một điểm sáng nào trong đêm
Mắt mèo chớp mở như sự thật
Sự thật thì buồn rầu em thì khô héo
Như đêm như chúng ta con chúng ta
cùng tiếng kêu meo meo
Meo meo khổ sở

Điềm sáng nào trong đêm
Hòn bi ve trên nóc tủ
Trên gác măng giê, trên đình màn
trong cả hồn vô vọng
Khi chúng ta nằm ngủ
Ngủ tối tăm lặng lẽ

Kêu meo meo và chột một mắt
Hy vọng nào trong đêm
Tìm thấy gì bí hiểm
Chờ đợi gì trong tôi

MỘT ĐÊM NGHE TIN THỜI SỰ

Cổ tay lạnh ngón tay rời
Máu ra mạch đuổi theo người đã xa

Sử buồn mở sẵn trong ta
Nước tôi thân thể thịt da nhào dần

Xác tôi còn đủ tay chân ?
Có ôm nỗi mẹ có cầm nỗi em ?

Nuốt cơn máu chảy ruột mềm
Trong muôn chiến sự những phiền con hư

Tuổi tôi bom đạn nát như
Đêm đêm tiếng mẹ sa mù bóng ai.

Một đêm tối mở mắt trên nền trời
Không còn tiếng động nào ngoài tiếng i ầm
trong lòng dân phố
Không một tiếng động nào trong chúng tôi
Trong đám đông đen như đêm đồng lửa

Đêm thì dày và mượt như nhung
Đất thì tối và sần như núi
Đám đông thì đen và dài như sông
Tôi thì trơn và trườn như rắn

Không phải lúc đó ghế nào trong công viên
cũng có người
Nhưng người ngồi trên đó

Không nói không ngủ và không ăn
Tất cả thở trong đêm như tử
Thở trong đêm và thở trong tôi
Thở trong lịch sử

Ôi Việt Nam Việt Nam
Sao thức hoài không ngủ

THƠ SỚM MAI

Buồn buổi sớm đầy trong ngăn kín
Vườn ăn năn cây cối vừa xanh
Sáng chủ nhật mặt trời đỏ chín
Đầy tuổi con rồi đó nghe anh

Nghe đó anh, con đầy tiếng nói
Sự thật, kia, con nói đi con
Nói đi con, nói dùm mẹ với
Bạo lực nào cóm nỗi lộc non

Con nói đi, kia, mặt trời mọc
Mặt trời đang mọc, mặt trời hồng
Mặt trời đang mọc, ba đừng khóc
Mưa gió nào chôn nỗi rạn đông

Con nói đi, kìa sáng chủ nhật
Chủ nhật sao đầy ắp cửa nhà
Nụ cười trong máu hơi trong đất
Tiếng nói con đầy lịch sử ta

Sáng chủ nhật cùng khắp mọi người
Con nói đi, mặt trời đang mọc
Mặt trời mọc, mọc rồi, mọc rồi
Mặt trời mọc mà sao mẹ khóc.

B Ạ T

DƯƠNG NGHIỆM MẬU

Sau những cơn bão lướt qua, Sài Gòn lạnh. Tôi nhớ Hà Nội vào mùa này, tôi nhớ Huế cũng vào mùa này. Tối nay tôi trở về nhà sớm. Những đêm giờ nghiêm vẫn còn kéo dài. Tôi nhận được một tấm thiệp trên bàn làm việc. Tấm thiệp cưới báo tin Kim lập gia đình. Trên đó, ngoài những hàng chữ in, Kim viết cho tôi một mẫu thư nhỏ. Anh Nghiêm ơi... giờ hạ huyết đã đến, anh hãy vứt xuống đó một viên đất và một bông hồng.. Một viên đất và một bông hồng. Tôi cười thầm, tôi chỉ có hai bàn tay không, chẳng có gì để vứt xuống. Những dĩ vãng dù trôi đi, nhưng dấu vết vẫn còn đó. Tôi chẳng biết phải làm gì để xóa đi, chôn đi. Cuộc phiêu lưu đã kéo dài trong nhiều năm.. Tôi đã sống thế nào trong suốt thời gian qua. Bây giờ còn một ít kỷ niệm. Kim còn có nhớ. Chắc Kim đã quên. Nào có hề chi. Nói như thơ Nhã : *tôi như loài rong, Chìm dưới vùng ăn năn.*

Từ những kỷ niệm của Kim gợi đến, từ những thời gian tôi gặp và thân với Từ, Từ nhắc với tôi về một người con gái Huế, người con gái đó tên Vân. Nói đến Huế, tôi nhớ lại những ngày đầu tiên rời Hà Nội vào sống ở Huế. Những trận mưa kéo dài âm ỉ làm rêu thối mặt đất, làm vàng đen mặt tường vôi vàng cũ, làm hẹp thấp bầu trời. Những bữa cơm khô như đá sỏi bên những người thân yêu.

Tôi đã khóc ở Huế. Tôi nhớ Huế. Nhớ mãi, Huế, một vẻ buồn bưng bit đờn nén từ những dãy núi lăm lăm, từ những cánh đồng cát trắng nhem nhuốc từ những cơn gió Lèo khô nóng, từ những mùa đông bất chợt ào xuống với cơn mưa tầm tã. Vẻ buồn bưng bit đờn nén còn đọng lại nơi chính cuộc sống của hơn trăm năm một đế đô với những thành quách, hào lạch và nổi u uất bao nhiêu người sống trong những lễ thói, tập tục, phong cách... Huế buồn chất ngất cô đơn với thế giới bên ngoài. Vân, tên của người làm thơ Nhã Ca, đã sống, lớn lên ở đó. Và Vân bỏ Huế, Vân làm thơ, Vân bắt đầu một cuộc sống khác. Tôi không hiểu những người đã rời Huế nghĩ gì về Huế. Phần tôi, tôi thù oán Huế nổi thù oán cay đắng, vì Huế vừa bí ẩn vừa đáng yêu vừa đáng ghét. Điều ấy hãy nhìn vào mắt những người con gái Huế. Đôi mắt sâu hút vừa quyến rũ vừa đe dọa, vừa hiền lành vừa hung ác cuồng nhiệt. Khuôn mặt Huế, đời sống Huế. Khuôn mặt Vân, đời sống Vân, đó là một sự thực thơ. *Nàng đã đứng dậy nàng đã đi.*

Đọc thơ của Nhã, những *mòn hết tuổi thơ, niềm hối tiếc, ăn năn, mất thời gian, lỡ nụ cười, buồn như cỏ khô, thở dài, ưu phiền, môi sầu, lãng quên, ghen ngạo* rất thường ở đâu tôi đã gặp, nhưng ở trong thơ của Nhã Ca nó khác hẳn, lạ hẳn.

Sau cơn say vâng vất kéo dài, tôi thức dậy. Tôi đã hỏi một người bốn mươi tuổi : *Khi các anh bằng tuổi tôi các anh có buồn không, bây giờ chúng tôi buồn quá*, Người đó nói với tôi : *Khác các cậu bây giờ. Cậu thất tình phải không*. Tôi gật đầu : *Nhiều thứ nữa*.

Nhiều thứ nữa. Đọc thơ Nhã, tôi càng thấm thía với những gì tôi nghĩ. Nhã, cũng như tôi, các bạn hữu tôi... chúng tôi đều buồn.

Có người bảo tôi lấy vẻ buồn làm đáng. Tôi không thấy vậy. Suốt quãng đời đã qua tôi chưa có một câu chuyện gì vui để kể lại, một hạnh phúc làm vốn liếng. Những ngày nào Nhã vừa đặt chân xuống Saigon, sống khốn khổ giữa những bạn hữu nghèo đói, những ngày Từ nằm phơi mình ở Ngã tư Bảy Hiền, Bình Thới... bên những chồng giấy báo cũ. Những ngày chui lủi nơi căn phòng một bin-dinh. Những ngày Từ vào tù và Nhã bế cháu Sớm Mai hốc hác đi tìm tin chồng... Cuộc sống riêng tư mỗi người và đời sống xã hội, tất cả đó là những chua xót, dầy vò... sự thật đó hiện diện trong thơ Nhã. Thơ Nhã là đời sống Nhã, là hình bóng chúng tôi.

Một buổi chiều, khi ở phố, tôi gặp nhà văn Nguyễn Mạnh Côn. Sau đó, chúng tôi cùng về một đường. Trên xe, Anh Nguyễn Mạnh Côn hỏi tôi : *Anh có mơ ước viết một tác phẩm thơ mộng*

hãy không. Tôi nói có. Tôi vẫn mơ ước viết một tác phẩm thơ mộng, về một mối tình chẳng hạn. Nhưng tôi vẫn chưa viết được, chừng như chúng tôi mất đi sự say mê hào hùng...

Thơ Nhã là cơn vầng vất đau buồn âm ỉ, như giọt cường toan trên vách đá xanh đen. Tôi đã mất say mê hào hùng, đó là sự thật. Tôi nghĩ điều mơ ước của tôi về một tác phẩm thơ mộng sẽ mãi mãi là ước vọng. Thơ Nhã, khuôn mặt mới của thơ mộng, hạnh phúc... khuôn mặt thiếu não, tiêu tụy... đó là khuôn mặt thật của thơ mộng, hạnh phúc trong đời sống chúng tôi.

Bây giờ Kim đã lập gia đình, người ta bảo như vậy là phản bội. Làm rất nhiều thơ, vẫu, trong nhiều năm, bây giờ Nhã mới in được tập thơ đầu cho mình. Sau những năm trôi nổi hần học, chúng tôi mỗi lúc một buồn bã hơn, một độc ác tàn nhẫn hơn: những độc ác, tàn nhẫn từ trong tâm hồn mình, với chính mình. Chúng tôi đã chẳng dấu giếm gì điều đó. Bao nhiêu thần thoại đã bị hủy thiêu. Trước thực tế, chúng tôi kiêu hãnh làm loài sâu bọ, một kiêu hãnh rất Người. Đọc thơ Nhã trước đó, phải chấp nhận thái độ này, thái độ mà, với chúng tôi thật đau khổ, nhưng chúng tôi không thể làm gì khác.

Nhã nói với tôi : Anh có thể viết gì cho tập thơ của Nhã. Tôi đã viết, một cách vụn vặt, một vài mẩu ngắn rời rã. Tôi vốn chủ quan. Nghĩ cho cùng chẳng nên viết gì. Nghĩ cho cùng Nhã cũng chẳng nên in thơ. Hoàn cảnh này còn viết văn, làm thơ gì nữa... chẳng qua mình làm cho khuây vầy thôi. Như thế, chắc Nhã không buồn lòng vì những gì tôi viết. Và Kim, chắc em đã hài lòng.

12-1964

đương nghiêm mật

N H Ầ C A M Ở I

mục lục

CHÂNDUNG
duy thanh. nguyên trung

TỰA
nguyên sa

BẠT
dương nghiễm mậu

THƠ
cù nguyên : phụ bản
đi trong tuổi nhỏ
viên linh : phụ bản hồi ức
bài nhăca thứ nhất
đêm xuân
thanh xuân
tuổi xuân đời
ghé môi sầu
ngày tháng trôi đi
nhăca mùa hạ
dọc đường
chuyến xe đêm
lời xin
bài tháng sáu
bước tàn phai
chuyện mùa đông

nhãca thứ hai
bàn tay chàng
đơn ca

nguyễn irung : phụ bản
đêm trong tri nhớ

chim nhỏ
vết theo
cửa mùa xuân
vết cắt xuân
sau cơn giông
khi trở lại saigon
giấc ngủ trưa
vết chân con
lời than thở
đời
núi và trẻ con
quên hà
bãi biển
khi hai mươi tuổi
nhãca mùa đông

đăng giao : phụ bản
tiếng chuông thiên mục
đêm
con mèo
một đêm nghe tin thời sự
đêm 1964
thơ sớm mai

nhà xuất bản ngôn ngữ

ĐÃ XUẤT BẢN

thơ

nguyên sa

(hết)

nhã ca mới

thơ trần thý nhã ca

SẼ XUẤT BẢN

tổ tình trong đêm

thơ trần dạ từ

thơ

hoàng anh tuần

thơ

thái thủy

giá bán

60đ.